

ECHO Z GROBÓW
ECHO SEPULCHRALIS

Józefowi Borzyszkowskiemu, badaczowi
dziejów Pomorza, nieustrudzonemu
orędownikowi wydania *Echa z grobów*,
z okazji siedemdziesiątych urodzin

6.02.2016 r.

ks. Mieczysław Józefczyk

Jan Gotfryd Bork

ECHO Z GROBÓW

ECHO SEPULCHRALIS

TOM II

TEKST POLSKI

przełożył z rękopisu łacińskiego
ks. Mieczysław Józefczyk

uzupełnił, objaśnił i opracował
Sławomir Kościelak

WYDAWNICTWO UNIwersYTETU GDAŃSKIEGO
GDAŃSK 2024

Recenzenci

Dr hab. Klemens Jan Bruski, prof. UG

Prof. dr hab. Jerzy Dygdała

Konsultacja wydania źródła (jęz. łac.)

Dr Roman Dzięgielewski

Redaktor Wydawnictwa

Anna Roman

Projekt okładki i stron tytułowych

Andrzej Taranek

Ilustracja na okładce

Fragment *Echo sepulchralis* J.G. Borka, Archiwum Diecezjalne w Pelplinie,
Varia, 9 (fot. S. Kościelak)

Skład i łamanie

PRACOWNIA

Opracowanie indeksów

Sławomir Kościelak

Publikacja sfinansowana ze środków Prorektora ds. Badań Naukowych Uniwersytetu Gdańskiego
oraz Wydziału Historycznego Uniwersytetu Gdańskiego

© Copyright by Uniwersytet Gdański

Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego

ISBN 978-83-8206-528-2

Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego

ul. Armii Krajowej 119/121, 81-824 Sopot

tel. +48 58 523 11 37, tel. kom. +48 725 991 206

e-mail: wydawnictwo@ug.edu.pl

wydawnictwo.ug.edu.pl

Księgarnia internetowa: wydawnictwo.ug.edu.pl/sklep/

Druk i oprawa

Zakład Poligrafii Uniwersytetu Gdańskiego

ul. Armii Krajowej 119/121, 81-824 Sopot

tel. +48 58 523 14 49

Spis rzeczy

Wykaz podstawowych skrótów bibliograficznych	9
--	---

ECHO Z GROBÓW [...]

[Część pierwsza]	13
[§ XI. Gdańsk]	13
[1] Rozdział 2. Kościół Ojców Karmelitów Dawnej Obserwacji – Trzewickowych w Gdańsku	13
[33] Rozdział 3. Kościół Ojców Zakonu Najświętszego Zbawiciela, inaczej św. Brygidy	31
[53] Rozdział 4. Kaplica Królewską zwana w mieście Gdańsku oraz kolegium wraz z kościołem Ojców Jezuitów w Starych Szkotach	44
[113] Rozdział 5. Klasztor Zakonu Braci Miłosierdzia zwanych Zakonem św. Jana Bożego	91
[140] Rozdział 6. Klasztor i kościół Ojców Zakonu św. Franciszka Ścisłej Obserwacji, czyli Reformatów w Chełmie	107
[153] § XII. Gniezno ze swoim kościołem metropolitalnym oraz innymi kościołami i znajdującymi się w nich epitafiami	113
[197] § XIII. Goręczyno i kościół goręczyński	139
[253] § XIV. Grabowo ojców kartuzów ze swoim kościołem	165
[273] § XV. Giemlice i kościół giemlicki	173
§ XVI. Garc wraz z kościołem	177
[282] § XVII. Grudziądz wraz ze swoim kościołem parafialnym	179
[302] § XVIII. Czarne [Hammerstein]	190
[304] § XIX. Uniechów [Heinrichswalde]	192
[309] § XX. Dodatek	194
Debrzno [Frydland] ze swoim kościołem	194
[317] § Chmielno i kościół chmielencki	198
[328] § Dzierzgoń i kościół dzierzgoński, czyli Kiszpork	204
[343] § Brusy i kościoły bruski oraz filialny w Leśnie	213
[353] § Tczew [Dirschau] i kościoły tczewskie	219
[383] § Święty Wojciech koło Gdańska	238
[397] § Bobowo i kościół bobowski	246

[399] § Belgarda na Pomorzu, parafia lęborska i kościół w Belgardzie	247
[403] § Bysław i kościół bysławski	250
Cekcyn, filia tego kościoła	250
Część druga	253
[1] Drugi już wstęp do Czytelnika	253
[3] § XXI. Kielno i kościół parafialny w Kielnie	254
[27] § XXII. Kiszewa i kościół kiszewski	267
[33] § XXIII. Komorsk i kościół komorski	271
[41] § XXIV. Lalkowy i kościół lalkowski	275
[43] § XXV. Lignowy ze swym kościołem	276
[47] § XXVI. Lubiszewo i kościół lubiszewski	277
[53] § XXVII. Łęgowo i kościół łęgowski	281
[58] § XXVIII. Lipusz i kościół lipuski	284
[62] § XXIX. Lichnowy i kościół lichnowski	286
[64] § XXIX. [<i>sic!</i>] Lębork i kościół lęborski	286
[86] § XXX. Łowicz i kolegiata łowicka w archidiecezji gnieźnieńskiej	297
[102] § XXXI. Luzino i kościół luziński	306
[117] § XXXII. Leżno i Lezienko	314
[132] § XXXIII. Lubiewo i kościół lubiewski	320
[137] § Łąki i kościół w Łąkach	322
[138] § XXXIV. Malbork i kościoły malborskie	322
[206] § XXXV. Matarnia i kościół w Matarni	361
[211] § XXXVI. Gniew i kościół gniewski	366
[236] § XXXVII. Miłobądz i kościół miłobądzki	379
[242] § XXXVIII. Mirachowo i dekanat mirachowski	383
[252] § XXXIX. Neoburgum, czyli Nowe, jego kościoły, dekanat i starostwo nowskie	390
[279] § Nowy Staw i kościół nowostawski	409
[282] § Nowa Cerkiew i kościoły w Nowej Cerkwi	411
[289] § Niewieścín i kościół w Niewieścínie	415
[290] § Oliwa i kościoły oliwskie	415
[358] § Oksywie i kościół oksywski	461
[367] § Osie i kościół w Osiu w dekanacie świeckim	467
[370] § Pelplin, klasztor i kościół pelplińskie	468
[410] § Pogódkí	494
[415] § Piaseczno i kościół piaseczyński	497

[424] § Parchowo i kościół parchowski	501
[430] § Pieniążkowo i kościół pieniążkowski	504
[434] § Przywidz i kaplica w Przywidzu	506
[436] § Pinczyn i kościół w Pinczynie	507
§ Polaszki i kościół w Polaszkach	512
§ Pręgowo i kościół pręgowski	515
[456] § Pączewo i kościół pączewski	516
[458] § Przechlewo i kościół przechlewski	517
[465] § Puck i kościół pucki	520
[499] § Przysiersk koło Świecia	537
[501] § Rajkowy i kościół rajkowski	537
[503] § Rumia i Reda	538
[506] § Przyjaźń, wieś niekatolicka	540
[523] § Starogard i kościół starogardzki	548
[532] § Człuchów i kościół człuchowski	554
[553] § Świecie, kościół w Świeciu i tamtejszy klasztor zwany powszechnie [klasztorem] Ojców Bernardynów	567
[587] § Sartowice i kościół sartowicki	589
[596] § Serock i kościół serocki	595
[597] § Świekatowo i kościół świekatowski	595
[599] § Sierakowice i kościół sierakowicki	596
[602] § Śliwice i kościół śliwicki	597
[603] § Sulęczyno i kościół sulęczyński	598
[611] § Stężycza i kościół stężycki	603
[616] § Swarzewo i kościół swarzewski	606
[618] § Subkowy i kościół subkowski	607
[622] § Skarszewy i kościół skarszewski	609
§ Strzepcz i kościół w Strzepczu	615
[636] § Tuchola i kościół tucholski	617
§ Topolno i kościół topolneński	634
[672] § Toruń oraz kościoły i klasztory toruńskie	637
Tyle o kościele Najświętszej Maryi Panny, teraz o kościele toruńskim św. Mikołaja	670
[731] Kościół św. Jakuba w Toruniu	672
Kościół i klasztor podgórski Braci Mniejszych Reformatów św. Franciszka pod Toruniem	681
[758] Suplement do części drugiej <i>Echa z grobów</i> zawierający parafie dekanatu kamieńskiego	687

Koczała, zobacz Flettenstein w części pierwszej	687
Konarzyny	687
Kosztowo	688
Krajenka	688
Krosztowo, czyli jak poprzednio Kosztowo	689
Łobżenica	689
Mąkowarsko	690
Miasteczko	690
Morzewo	691
Mrocza	691
Nakło	691
Ogorzeliny	692
Ostrowite	692
[766] Lichnowy	693
Pruszcz	693
Raciąż	694
Nowa Cerkiew, zobacz wyżej rozdział o tym tytule	694
Radawnica	694
Runowo	695
Sadki	696
Sępólno	696
Sławianowo	698
Ślesin	698
[772] Śmiłowo	698
Sypniewo	699
[774] Indeks miast i wsi wymienionych w części drugiej	701
[777] Indeks drugi epitafiów i inskrypcji w tej drugiej części zawartych	703
Źródła i opracowania do edycji	705
Źródła rękopiśmienne	705
Źródła drukowane	706
Opracowania	709
Źródła i opracowania internetowe	736
Indeksy	739
Wprowadzenie	739
Indeks osobowy	741
Indeks geograficzny	795
Ilustracja	824